

RISK DOCTOR BRIEFING

چه چیزی باعث بروز ریسک ها می شود؟

© January 2012, Dr David Hillson FIRM, HonFAPM, PMI Fellow

david@risk-doctor.com

یکی از بزرگترین چالش های جهان چگونه آماده شدن برای ریسک هایی است که به وقوع می پیوندند. اینها ریسک های جدید و ریسک هایی هستند که قبلا شناخته نشده اند، و یا ریسک های آشنایی که به شکل های جدیدی آشکار می شوند. در اغلب موارد پاسخ های ریسک موجود ما، برای مواجهه با این ریسک ها کافی نیستند. در نهایت، شما چگونه می توانید چیزی را که قبلا ندیده اید یا انتظار آن را ندارید، پیش بینی کنید یا برای آن آماده شوید؟

سازمان بین المللی مدیریت ریسک (IRGC) گزارش مهمی در سال 2010 منتشر نمود (به وقوع پیوستن ریسک ها: عوامل موثر¹) که دوازده عامل که می تواند موجب وقوع ریسک های جدید و پیش بینی نشده شود را تعیین می نماید. IRGC پیشنهاد می کند که با پیگیری این عوامل علی برای ریسک هایی که به وقوع می پیوندند آماده شویم و تاثیر آنها را در صورت وقوع کاهش دهیم. دوازده عامل عبارتند از:

1. **ناشناخته های علمی.** ریسک های پیش بینی نشده می توانند از کمبود دانش یا آگاهی از اینکه چگونه دنیای طبیعی یا سیستم های انسانی کار می کنند، ناشی شوند.
2. **حاشیه های کاهش داده شده.** تمایل به افزایش سرعت و کارایی، حاشیه خطا را کاهش می دهد و ما را در صورتی که کارها به درستی پیش نروند، آسیب پذیرتر می کند.
3. **چرخه های خطرناک.** تقویت چرخه های منفی می تواند ثبات را کاهش دهد و تاثیر ریسک یا تغییر را افزایش دهد.
4. **تغییر آسیب پذیری.** یک ریسک مشخص، بسته به زمینه و بافتار [ی که در آن قرار دارد]، ممکن است روی افراد یا سازمان ها تاثیرات متفاوتی داشته باشد و این موضوع منجر به نتایج غیر قابل پیش بینی می شود.
5. **تضاد منافع.** ممکن است افراد به دلیل ارزش ها و منافعتشان، درباره طبیعت یا اهمیت ریسک دیدگاه های متفاوتی داشته باشند و این عدم توافق ها می تواند منجر به وقوع ریسک شود.
6. **تغییرات اجتماعی.** تغییر در جوامع می تواند ریسک های جدید ایجاد نماید یا ریسک های موجود را به شکلی غیر قابل پیش بینی تحت تاثیر قرار دهد.
7. **پیشرفت های فن آوری.** تغییرات فن آوری می تواند منجر به وقوع ریسک ها شود، مخصوصا اگر تحقیقات مرتبط، ناکافی باشند یا چارچوب های نظم دهنده، مناسب نباشند.
8. **مسائل و مشکلات مرتبط با زمان.** در صورتی که بین علت ها و تاثیرات ریسک مدت زمان زیادی فاصله باشد، یا مدت زمان آن از مدت توجه تحلیل گر یا سیاست گذار بیشتر باشد، ممکن است پیش بینی ریسک دشوار شود.
9. **ارتباطات ناکافی.** ریسک می تواند بر اثر تاخیر در ارتباطات، ناقص بودن، گمراه کننده بودن و یا عدم وجود ارتباطات، ایجاد شود.
10. **اطلاعات نامتوازن.** در صورتی که برخی ذینفعان اطلاعات کلیدی درباره یک ریسک داشته باشند ولی بقیه اطلاعات نداشته باشند، ریسک های جدید می تواند ایجاد شود و منجر به تصمیم سازی ضعیف یا واکنش های نامناسب شود.
11. **انگیزنده های غیر مفید.** محرک هایی که باعث رفتارهای غیر مولد می شوند می توانند افراد را به سمت ریسک هایی بیشتر از حالت عادی با عواقب پیش بینی نشده سوق دهند.
12. **رفتار بدخواهانه.** اقداماتی که توسط افراد یا سازمانهایی که تصمیم می گیرند به دیگران زیان برسانند انجام می شود، می تواند منجر به ریسک هایی غیرقابل انتظار با تاثیرات وسیع شود.

¹. گزارش IRGC به نشانی http://www.irgc.org/IMG/pdf/irgc_ER_final_07jan_web.pdf در دسترس است.

درک این علت های عمومی می تواند ما را در طراحی پاسخ های پیشاپیش و پیشگیرانه به ریسک ها یاری نماید. اینها می تواند حمایت بیشتر در برابر ریسک هایی که به وقوع می پیوندند ایجاد نماید. چنین پاسخ هایی می تواند شامل این موارد باشد:

- بهبود توانایی نظارتی ما در خلال برنامه ریزی سناریو، پایش آینده و تحلیل عدم قطعیت، جهت تشخیص دادن ریسک های بالقوه در زودترین زمان ممکن.
- تشخیص اینکه افراد همواره منطقی و عاقلانه رفتار نمی کنند و آنگاه تشخیص و تصحیح انحراف.
- مرور و بهبود مداوم تصمیمات و فرآیندهای ارتباطی.
- ایجاد انعطاف پذیری سازمانی جهت ایجاد امکان وفق یافتن و نوآوری کردن، وقتی شرایط تغییر می کند.
- ایجاد امکان جهش روی سطوح مختلف شخصی، تجاری و اجتماعی.

این اقدامات می تواند فرهنگ ریسک-آگاه را در سازمان و جامعه ی وسیع تر ما افزایش دهد و ما را در بهتر آماده شدن برای ریسک هایی که به وقوع می پیوندند، از هر جا که بیایند، کمک نماید.